

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen
omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum,
Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum**

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Vnguentum Marciaton XXXII

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70720](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70720)

BRASAVOLI

succo usi sunt, et mire profuit. BR A. Ut superius dixi nulla domus est quæ peculiaria præsidia non habeat ad combustionem, sed mirum est præsidium, cum membrum illico combustum est, si exulceratum non sit, illico lintea supraponere aceto madefacta, & frequenter mutare. nimirum hoc frequenter causa est, ut neque excitentur ampullæ, lubeoque in illo initio oleum rosaceum omphacinum ex oui vitello combusto loco supraponi. talia in hoc casu fieri uidi, quæ risum potius uidentibus, mouere quam affectibus prodesse possint, de quibus cum de adustione agemus, et eius curatione pertractabimus. sat tibi sit unguentorum ad combustionem diuersitatem habuisse, & non solum illam quæ Ferrariæ est, sed et quæ in alijs Italiae urbibus inuenitur, ad alia igitur properato.

S E N E X.

XXII.

Unguentum Marciaton huc non segniter accedit. BRAS. Cum duo sint huius unguenti genera quod nunc conficis? SE. Illud quod à Nicolao describitur, et uocatur unguentum marciatum magnum. BRAS: Est illud quod à Martiano (ut ait) peritissimo medico nomen sumpsit, nam ab ipso inuentum fuit, et conflatum, inquit Ad capitis, pectoris, et stomachi dolorem ualet, et frigiditatem, ad splenis duritiam, et hepatis, & ad ilij dolorem, & ad solè et ad ignem inuictum statim subuenit, paralyticis, ischiadicis nephriticis et podagricis predest, tumores reprimit, durities remollit, ad spasmo affectos, & ad typhice febricitates ualet, & omnibus doloribus ex frigiditate uehementer medetur. At ipsius compositionem referto, ut illam contemplari possimus. SE. Hæc est quæ sequitur.

Recipe

Recipe ceræ albæ lib. II.

Olei lib. VIII.

Roris marini

Foliorum lauri

} Singulorum unc. VIII.

Rutæ unc. VII.

Tamarisci unc. VII. aliter unc. VIII.

Esbrij

Sabine

Balsamitæ

Elelisphaci

Ocymi

Polij

Calamenthi

Arthemistæ

Enulæ

Betonicæ

Brançæ ursinæ

Spargulæ

Herbæ uenti

Pimpinellæ

Agrimoniæ

Absynthij

Herbæ paralytis

Herbæ sanctæ mariæ

Cimarum sambuci

Crassulæ

Millefolij

Semper uiuæ

Chamedridis

Centaureæ

Sing. unc. III. & semis

x

Fragriæ

us dixi
eat ad
embrū
lintea
re. ni=
er am=
pacinū
oc casu
ffectis
nus, et
torum
solum
rbibus

ccedit.
uod nā
et uo=
S. Est
nomē
Ad ca
ditatē,
& ad
ischia
orimit,
e febrī
uebe
to, ut
uitur.
pe

BRASAVOLI

Fragraria	}	Sing. unc. IIII. & semis
Quinquefolij		
Herbæ tetræit		
Euisci radicis	}	Singulorum unc. IIII.
Cimini		
Myrthæ		
Fœnugræci	unc. I. drach. II.	
Butyri	unc. I. drach. II.	
Vrticæ	}	Singulorum unc. semis.
Violarum		
Papaueris nigri		
Mentæ saracenicæ		
Mentæ aliæ		
Polytrici		
Lapaceoli		
Cardunceli		
Matris syluæ		
Maturellæ		
Herbæ muscatæ		
Alleluya		
Linguæ ceruinæ		
Crispule		
Camphoræ		
Styracis		
Medullæ ceruinæ		
Adipis ursini	}	Singulorum unc. I.
Gallinacei		
Mastiches		
Thuris	unc. semis	
Olei nardini	unc. II.	

Herbæ

Herba colligatur ad dimidium mensis Maij, unoq; die, uel duobus si fieri potest ab hora tertia usq; ad meridiē, cōficitur hoc modo, herbas tritas diebus septem in optimo, & odorifero uino infunde, octauo uero die ad lentū ignem ponantur, & cum uinum aliquantulum consumi incoeperit, supradictum oleum addatur, & bulliant donec diminui incipiant: deinde studiose colentur, & proiectis herbis iterum supra ignem ponantur, & cum bullire incoeperint styracem appone, cūq; modicum bullierint, butyrum adde, & axungiam aliquantulum contusam, & oleum nardinum, mastichen, & olibanum, & deniq; ceram, quæ cum liquefacta fuerit semper spatula agitando ab igne remoueat, & cum coagulatum fuerit, in uase referua. BRAS. Et si compositio hæc in usu sit, tamē nunquam illam probare potui, quia calida frigidis miscet, cum hic solis indigeamus calidis, quāuis & ipse Nicolaus Alexandrinus eādē præcise in simplicibus posuerit compositionem: at in pōderibus differt. SE. Huius Alexandrini compositionem (ni pigeat) refero. BRAS. En refero.

Recipe ceræ albæ lib. IX.

Olei sextarios sex.

Roris marini

Foliorum lauri

Amaraci lib. II.

Esbrij

Sabinæ

Balsamitæ

Ocymi

Elelisphaci

} Singulo. lib. II. & semis.

} Singul. lib. I. & semis.

x ij Polij

BRASAVOLI

- Polij
- Calamenti
- Arthemisæ
- Enulæ
- Betonicæ
- Brance Vrsinæ
- Herbæ uenti
- Pimpinellæ
- Argemoniæ
- Absynthij
- Herbæ paralysis
- Herbæ sanctæ Mariæ
- Cimarum sambuci
- Herbæ crassulæ
- Semper uiuæ
- Mille folij
- Chamædridis
- Centaureæ
- Centum neruicæ
- Fragulæ
- Quinq; folij
- Herbæ tetradit
- Radicis euisci
- Cimini
- Myrrhæ
- Fœnu græci lib. semis.
- Butyri unc. V.
- Vrticæ
- Violarum
- Papaueris rubri

Singul. lib. I. & semis.

Singulorum lib. I.

Singulorum unc. III.

Mentæ

Mentæ saracena
 Mentæ aliæ
 Lapatoli
 Polytrichi
 Carduncelli
 Matris syluæ
 Maratri
 Herbæ moscatæ
 Alleluya
 Linguae ceruinæ
 Crispulæ
 Camphoratæ
 Styracis
 Medullæ ceruinæ
 Adipis Vrsini
 Gallinacei

Singulorum unc. III.

Thuris uncias duas.

Olei nardini unc. I.

Herbas tritas diebus octo in uino infunde, octavo die lento igne, penè ad cōsumptionem coque, & oleum adde, simulq; omnia tādū coque donec succi herbarū absumentur: deinde cola, et abiectis herbis styracem adhibe, & cum modicum bullierit, cerā inde, cumq; liquefacta fuerit, ab igne remoue, & puluerem admisce, & cum coagulatum fuerit uase conditum usui reserua. SEN. Eadem est in simplicibus prorsus, at in ponderibus differt, sed quam ego seruaturus sum compositionem?

BRAS. Quam uolueris seruato, nam pro meis ægrotis illam nunquam indicam, immo compositio ista facit ut Nicolaum Alexandrinum antiquum fuisse authorem

minime arbitrer. SE. Quam ob rem? BRASA. Quia multa ponit simplicia recētia, quale est herba uēti, id est cimbalaria, quæ parietibus inhaeret, & herba sanctæ Mariæ, & alia multa, quæ apud antiquos nomē sortita non sunt, tamen non ambigo Nicolaum Propositum ab hoc Alexandrino accepisse. SEN. Vt uideo prorsus accepit, in pōderibus uero aberrauit. BRAS. Immo & compositionis initium hoc ostendit, cum ait ad frigiditatem, & dolorē capitis, pectoris, & stomachi, ad scliron hepatis, & splenis, ad ilij dolorem, ad paralyticos, arthriticos, ischiadicos, nephriticos, & podagricos, et ad omnes dolores, ad tumores, duritiē, spasmus, et febrientes, ad ignem uel solem inunctum ualere. SE. Ad eadem proficere dicit Propositus, quāuis in hoc ultimo differant. BRAS. At non omnes pharmacopola hoc seruant, sed aliqui sunt qui cum indicitur unguētum marciatū, illud præbēt, quod respectu præscripti, quod magnum dicitur, paruum uocatur. SE. Quomodo cōficiunt? nam ego semper magnum seruauī. BRAS. Ita ab ipsis conficitur, & seruat.

Recipe foliorum lauri lib. III.

Rutæ lib. II. & semis.

Amaraci lib. II.

Roris marini lib. I. & semis.

Foliorum myrti lib. I.

Floris saluæ

Balsamitæ. i. mentæ aquaticæ

Ocymi

Butyri unc. VI.

} Singul. lib. semis.

Mastiches

Mastiches
 Styracis calamitæ
 Medullæ ceruinæ
 Adipis Vrsti
 Gallinæ

Singulorum unc. I.

Thuris unc. II. & semis.

Olei nardini unc. I.

Olei omphacini lib. VI.

Misce, & fiat unguentum ut in magno dictum est. SE.
 Fortè hæc est melior compositio. BRAS. Illam ego
 magis probo, quia nullas continet contradictiones.

SE. Fortè hæc est ab aliquo antiquo accepta. BRAS.
 Ab eodem Nicolao Alexandrino, neq; adeo in ponderi
 bus differt, ut præcedens facit. SE. Refer (ni pigeat)
 quid author ille scriptum reliquerit. BRAS. Ita di-
 cit, Vnguentum Marciaton usuale ad podagram frigi-
 dam, siue calidã, paralyticos, arthriticos, nephriticos,
 ischiadicos, & ad omnia uitia, & dolores neruorum.

Recipe foliorum lauri lib. III.

Rutæ lib. II. & semis.

Amaraci lib. II.

Roris marini lib. I. & semis.

Foliorum myrti lib. I.

Esbrij. i. florum saluie

Balsamitæ, Ocymi

Singulorum unc. VI.

Butyri unc. V.

Styracis

Medullæ ceruinæ

Adipis Vrstini

Gallinacei

Singulorum unc. IIII.

x iiij Mastiches

BRASAVOLI

Mastiche unc. III.

Thuris unc. II. & semis.

Olei nardini unc. I.

Olei oliuarum

Ceræ

} quod sufficit.

Herbas cōtusas diebus quinq; in oleo macera, sexta die lenes ad prunas tādū coque donec succus consumatur: deinde cola, & abiectis herbis medullas, & adipēs liquatas appone, & spatula exagitando, ceram adijce & liquatis puluerem terendo admisce: deinde ab igne depositis oleum nardinum infunde, & agita donec in idem corpus redigatur, postea uase conditum usui reserua. SE. Non est magna differentia huius unguenti ad illud quod (ut dixisti) nonnulli Ferrarienses pharmacopola seruant. BRAS. Hoc nihil refert, si ego marciaton unguento indigerem, optarem potius ut hoc acciperetur, q̄ magnum. At siue fiat, siue non fiat, haud magnifacio.

SENE X.

XXXIII.

Unguentum Resinum contemplandum est. BRASA. Arbitror nullum esse unguentum magis constans isto, nam omnes idem præcise conficiunt, in hoc solum differunt, quod aliqui oleum rosaceum accipiunt, alij oleum commune, omnes uero ita conficiunt.

Recipe olei communis

Terebinthinæ

Resinæ pini

Ceræ citrinæ

} Singul. partes æquales.

Misce, & secundum artem fiat unguētum. tu uero quod oleum accipis? SE. Oleum rosaceum semper accepi. BRAS. Si rosaceum accipiatur magis redolet, tamen

apud